

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ВИДАННЯ

**“ЗБІРНИК
РЕФЕРАТІВ
ФАХОВИХ
ВИДАНЬ МОН”**

2017

Міністерство освіти і науки України
Український інститут науково-технічної експертизи та інформації

ЗБІРНИК РЕФЕРАТИВ фахових видань МОН України

Збірник засновано у травні 2006 року
Видається 12 разів на рік

4(136)/2017

Суспільні науки:

*філософія
історія, історичні науки
соціологія, демографія
держава і право, юридичні науки
політика, політичні науки
наукознавство, культура
народна освіта, педагогіка, психологія
мовознавство, література
літературознавство
народна поетична творчість
мистецтво, мистецтвознавство
масова комунікація, журналістика
засоби масової інформації, інформатика
релігія, атеїзм*

КИЇВ-2017

Збірник рефератів фахових видань МОН України. – Київ: УкрІНТЕІ, 2017. - № 4(136). – 266 с.

Збірник рефератів статей наукових фахових видань МОН України – інформаційне видання, в якому надана систематизована інформація щодо змісту статей збірників та журналів вищих навчальних закладів України за 2014-2016 рік. Джерелом інформації для підготовки збірника є примірники електронних та друкованих видань ВНЗ України, що надійшли до УкрІНТЕІ на даний час.

Реферати надані в авторській редакції, мовою видання та розміщені у збірнику за тематичними підрубриками Рубрикатору НТІ.

Кожному запису Збірника присвоюється інвентарний номер, який включає такі елементи: перші дві цифри позначають номер рубрики Рубрикатору НТІ, далі - чотири цифри – рік видання та номер випуску Збірника, наступні чотири – **порядковий номер реферату у Збірнику, якій використовується в авторському покажчику та покажчику періодичних видань**. Цифри після косої вказують порядковий номер реферату в базі даних наукових фахових видань МОН України.

Копії статей можна отримати в паперовому або електронному вигляді (якщо видавець надав електронну версію), вказав інвентарний номер запису.

Збірник призначений для аспірантів, докторантів, викладачів, наукових та інженерно-технічних працівників, які займаються науково-технічною діяльністю.

Додаткову інформацію можна одержати за адресою:

Київ – 03680, вул. Антоновича, 180. УкрІНТЕІ,
Тел. (044) 521-0007; 521-0917
uintei@uintei.kiev.ua

ЗМІСТ

02 ФІЛОСОФІЯ	6
02.15 Загальнофілософські проблеми.....	6
02.31 Філософія і методологія науки.....	8
02.41 Соціальна філософія	9
02.51 Етика.....	12
02.61 Естетика.....	12
02.91 Історія філософії	13
03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ	15
03.01 Загальні питання історичних наук	15
03.09 Загальна історія.....	15
03.19 Історія окремих країн.....	15
03.29 Історія окремих процесів, сторін і явищ людської діяльності.....	18
04 СОЦІОЛОГІЯ	18
04.15 Методологія соціології. Методика і техніка соціологічних досліджень	18
04.21 Суспільство як система. Соціальні відносини і процеси	19
04.51 Соціологія сфер соціального життя, соціальних явищ та інститутів.....	19
04.61 Соціологія особистості і поведінки	23
04.81 Прикладна соціологія.....	23
04.91 Історія соціології.....	23
05 ДЕМОГРАФІЯ	24
10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ	25
10.01 Загальні питання	25
10.07 Загальна теорія держави і права.....	25
10.09 Історія держави і права.....	33
10.11 Історія політичних і правових вчень	36
10.15 Державне (конституційне) право і управління	36
10.17 Адміністративне право.....	39
10.21 Фінансове право	42
10.23 Господарське право	43
10.27 Цивільне право.....	45
10.31 Цивільно-процесуальне право (цивільний процес)	46
10.45 Спадкове право	46
10.47 Сімейне право	46
10.51 Аграрне право	46
10.53 Правові проблеми охорони довкілля.....	46
10.55 Земельне право.....	47
10.63 Трудове право	47
10.67 Право соціального забезпечення	49
10.71 Правоохоронні органи.....	49
10.77 Кримінальне право	50
10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)	51

10.81 Кримінологія	52
10.83 Виправно-трудове право. Пенітенціарія	55
10.85 Криміналістика	55
10.87 Міжнародне право	56
10.89 Міжнародне приватне право	61
10.91 Держава і право окремих країн	62
11 ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	63
11.07 Методологія політичних досліджень	63
11.09 Історія політичних вчень	63
11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика	63
11.25 Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія	65
12 НАУКОЗНАВСТВО	71
13 КУЛЬТУРА	71
13.07 Теорія, методологія і філософія культури	71
13.09 Історія культури. Історія вивчення культури	72
13.11 Культура в сучасному світі	72
13.15 Організація і управління в галузі культури	73
13.19 Культура окремих країн і народів	73
13.51 Музейна справа. Музеєзнавство	74
14 НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА	74
14.01 Загальні питання народної освіти і педагогіки	74
14.07 Загальна педагогіка	77
14.09 Історія освіти і педагогіки. Персоналія	84
14.15 Система освіти	93
14.23 Дошкільна освіта. Дошкільна педагогіка	94
14.25 Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи	96
14.27 Позашкільна (додаткова) освіта і виховання. Позашкільна педагогіка	107
14.29 Спеціальні (корекційні) школи. Дефектологія	108
14.31 Початкова професійно-технічна освіта. Педагогіка професійної школи	112
14.33 Середня професійна освіта. Педагогіка середньої професійної освіти	113
14.35 Вища професійна освіта. Педагогіка вищої професійної школи	113
14.37 Освіта дорослих. Підвищення кваліфікації. Самоосвіта	159
14.39 Сімейне виховання. Сімейна педагогіка	160
14.43 Спеціалізовані галузі педагогіки. Виправно-трудова педагогіка	161
14.85 Технічні засоби навчання і навчальне устаткування	162
14.91 Народна освіта і педагогіка в окремих країнах	168
15 ПСИХОЛОГІЯ	171
15.01 Загальні питання психології	171
15.21 Загальна психологія	171
15.31 Психологія розвитку. Вікова психологія	173
15.41 Соціальна психологія	173
15.81 Прикладна психологія	174

16	МОВОЗНАВСТВО	175
16.01	Загальні питання мовознавства	175
16.21	Загальне мовознавство	176
16.31	Прикладне мовознавство	206
16.41	Мови світу	213
17	ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ	213
17.01	Загальні питання літературознавства	213
17.07	Теорія літератури	214
17.09	Історія літератури	226
17.71	Народна поетична творчість	234
17.81	Допоміжні літературознавчі дисципліни	234
18	МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО	237
18.07	Теорія і методологія мистецтва і проблеми мистецтвознавства	237
18.31	Образотворче мистецтво	237
18.41	Музика. Музикознавство	237
18.49	Танець. Хореографія	238
18.51	Цирк	238
18.67	Кіно. Кіномистецтво	238
19	МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	239
20	ІНФОРМАТИКА	240
20.15	Організація інформаційної діяльності. Бібліотечна справа	240
20.23	Інформаційний пошук	240
20.51	Інформаційне обслуговування	241
20.53	Технічні засоби забезпечення інформаційних процесів	241
21	РЕЛІГІЯ. АТЕЇЗМ	241
21.15	Окремі релігії, церкви і культури	241
21.21	Проблеми релігійної свідомості	242
21.31	Філософія і релігія	242
21.41	Релігії, церкви і товариства	243
21.91	Історія атеїзму, релігій і церков	244
	АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	245
	ПОКАЖЧИК ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ	259

02 ФІЛОСОФІЯ

02.15 Загальнофілософські проблеми

02.17.04.0001/186925. Філософська медіаантропология: предмет і стратегії. Петренко Д.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Теорія культури і філософія науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2014, №1114, вип.51, С.40-45. - укр. УДК 130.2.

Стаття присвячена дослідженню філософських стратегій сучасної медіаантропології. Проблема "людина і медіа" аналізується в контексті більш широкої проблеми "людина і техніка", що дозволяє розглядати медіаантропологию в контексті філософської антропології техніки.

02.17.04.0002/186926. Сенс і призначення людини у вченні І.Г. Фіхте. Шаповал Н.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Теорія культури і філософія науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2014, №1114, вип.51, С.46-50. - рос. УДК 130.121:123.1.

В статті розглядаються питання щодо пошуку Фіхте призначення людини як такої і визначення шляхів його досягнення. Автором проаналізовано проблему співвідношення чистого "Я" та емпіричного "Я", а також закон тотожності або узгодженості із самим собою як вирішення у Фіхте зазначеної проблеми.

02.17.04.0003/186929. Тіло та фото: на узбіччі філософського простору. Дубовенко Н.П. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Теорія культури і філософія науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2014, №1114, вип.51, С.61-66. - рос. УДК 130.2 (477).

Тілесність та фотографія - два важливих поняття в науково-філософському середовищі, однак, вони обидва парадоксальним чином залишаються на узбіччі філософського простору. Фотографія в наш час є чимось буденним, спостерігається відновлення зацікавленості до неї, як до художнього об'єкту, але не як до філософської проблеми. Тілесність, в своєму різноматті, в сучасній українській культурі також дискредитується, залишаючи гострі проблеми "виключених", "травмованих" тіл не вирішеними.

02.17.04.0004/186938. Ното есопомікус як міф і абстрактне поняття. Коннова Н.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Теорія культури і філософія науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2014, №1114, вип.51, С.136-140. - укр. УДК 167-168.521+159.923.

В статті розглядаються філософсько-методологічні та антропологічні аспекти концепту homo esopomicus у філософському та загально-гуманітарному дискурсі. Показано, що ці аспекти є історично та змістовно пов'язаними, що homo esopomicus як абстракція історично витікає з уявлень про homo esopomicus як антропологічний тип і навпаки. Крім того показано, що в країнах з різною структурою економіки на перший план може висуватися або один, або інший аспект даного концепту в залежності від потреби.

02.17.04.0005/187048. Мужність як важливіша складова частина філософського способу життя. Лисенкова В.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Теорія культури і філософія науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2014, №1142, вип.52, С.12-17. - рос. УДК 141.319.8.

У статті автор підіймає проблему мужності та філософського образу життя. Здійснюються спроби визначити витoki виникнення і сутності мужності мислителів. Подана проблема аналізується в контексті розвитку світової філософії і науки. З цього питання існують різні точки зору. Приділяється увага поборенню труднощів як елементу філософського образу життя. Дослідник доходить висновку, що мужність допомагає філософу вирішувати необхідні завдання.

02.17.04.0006/187049. Ключові поняття концепта бажання Жака Лакана. Кухарець Т.І. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Теорія культури і філософія науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2014, №1142, вип.52, С.18-26. - рос. УДК 159.947.5.

Поняття "бажання" займає центральне місце у філософсько-психоаналітичному вченні Жака Лакана. Базуючи свою думку, в першу чергу, на роботах Платона, Гегеля, Фрейда і Леві-Стросса, Лакан розробив детальну динамічну теорію бажання, в якій визначальну роль у механізмі зародження та функціонування бажання грають несвідомі процеси. Згідно Лакану, бажання завжди реалізується в іншому та за допомогою іншого. В ході подальших досліджень мислитель приходив до висновку, що відносини між людьми встановлюються, не досягаючи поля свідомості, а первісну організацію людського світу здійснює бажання як несвідомий фактор. У даній статті зроблена спроба узагальнення лаканівських концептів бажання, що виникли в різні періоди його творчості, з метою простежити джерела їх зародження, а також оцінити їх значення для сучасної культури.

02.17.04.0007/187052. Історичний огляд трансформації філософського осмислення символу. Яркіна М.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Теорія культури і філософія науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2014, №1142, вип.52, С.44-55. - укр. УДК 11.

В статті Яркіної Марії Олександрівни "Історичний огляд трансформації філософського осмислення символу" досліджується проблема символу як феномену людської свідомості та його осмислення в різних історичних епохах. Від самого виникнення і до Новітнього часу саме поняття символу трансформувалося і стало об'єктом численних праць видатних філософів та мислителів минулого і тому головним завданням автор статті вважає спостереження за процесом змін інтерпретації феномену символу і поняття символізації, які відбувалися під впливом історично-часових змін в культурах. Окремо наголошується на тому, що символ та система створених людиною символів є невід'ємною складовою виникнення та існування будь-якої культури.

02.17.04.0008/187063. Філософська медіаантропология: предмет і стратегії. Петренко Д.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Теорія культури і філософія науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2014, №1142, вип.52, С.128-133. - укр. УДК 13.

Стаття присвячена дослідженню філософських стратегій сучасної медіаантропології. Проблема "людина і медіа" аналізується в контексті більш широкої проблеми "людина і техніка", що дозволяє розглядати медіаантропологию в контексті філософської антропології техніки.

02.17.04.0009/187071. Ното insufficientis (людина недостатня) - взаємозв'язок з природою і технікою. Тагліна Ю.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Теорія культури і філософія науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2014, №1142, вип.52, С.171-176. - укр. УДК 502.315:17.026.4.

У статті представлені питання, присвячені взаєминам між людиною, природою і технікою. Розглядається поняття сутності техніки, засноване на роботах Х. Ортеги-і-Гассета, О. Шпенглера. Робиться припущення, що можливо розглядати техніку не як протиставлення природі, а як її продовження. Разом з тим техніка стає продовженням і самої людини. Вона, відчуваючи свою природну недосконалість, незахищеність, творить для себе новий світ. Поступово захоплення змінює страх перед перевагою